

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. — P.K.O. Nr. 140.011.

40M

Prenumerata wynosi w Krakowie miesięcznie mk 1200, z odnośzeniem do domu mk 1300, zamiejscowa mk 1300, zagranicą mk 1.600.

BEZPARTYJNY DZIENNIK ILUSTROWANY

Nr. 230. — Rok V. — Kraków, czwartek 24 sierpnia 1922 r. Red. naczelny KRZYWY ANTONI

PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSCE

SPÓŁKA AKCYJNA W ZGIERZU.

Fabryki produkują:

BARWNIKI ANILINOWE na bawełnę, wełnę, półwełnę, jedwab naturalny i sztuczny, len, konopie, skórę, papier, słomę, pióra, tłuszcz, mydło, pasty, lakiery i t. d.

„NEOSALUTAN“ (arseneobenzol) do zastrzyków, stosowany przez wybitniejszych lekarzy klinicyistów w tyfusie powrotnym, przymlocie, gnilnem zapaleniu płuc, malarii, ospie i t. p.

PRODUKTY PRZEJŚCIOWE
(4526) („półprodukty“ organiczne)

KWASY TECHNICZNE:

siarkowy 66° Bé, oleum 25% i 65%, azotowy różnych koncentracjach, solny 20—22° Bé, octowy 30% i 60% sulfanilowy, salicylowy.

SOLE: siarczan, miedziowy (Korona, Prima, Rolniczy), dwusiarczan sodowy (busulfat), dwusiarczyn sodowy (busulfit), tiosiarczan sodowy (antychlor), sól glauberską, chlorek cynawy i cynowy, octan sodowy.

Skrócony adres „BORUTA“ ZGIERZ.

OŁÓWKI „Majewskiego“ **PIORA** do pisania „Wasilewskiego“
GUMĘ do wycierania „Myszka“ **ATRAMENTY** itd. „Iskra“
ZESZYTY, TORBY szkolne, **RYSIKI** itd.

poleca

hurtownie po cenach fabrycznych

4597

DOM HANDLOWY

FR. WOJAŚ - Kraków, Łobzowska 12-14.

Austria nad brzegiem przepaści.

Protektorat włoski nad Austryą.

Berlin (AW). Z Wiednia donoszą, że kanclerz dr. Seipel dnia 21 b. m. ogłosił ma w imieniu rządu austriackiego deklarację, za pomocą której zamierza wykazać całemu światu, że Austria obecnie zmuszona jest podjąć niezwłocznie pertraktacje z państwami sprzymierzonymi, żeby w przededniu ogólnego kryzysu Europy Centralnej nie zaniedbać niczego dla ratunku Austrii. W ko-

łach poinformowanych utrzymują dalej, że dr. Seipel zaproponować ma Włochom objęcie ekonomicznego protektoratu nad Austrią i dlatego głównie ma udać się do Pragi i Berlina, aby zaznajomić się ze stanowiskiem, jakie zajęłyby wobec tej możliwości Czechosłowacya i Niemcy. Według innych wersji rząd austriacki nosi się z zamiarem oddania całej administracji państwowej Lidze Narodów.

Koleje austriackie pod kontrolą Czechosłowacyi.

Berlin (AW). Wiedeński korespondent „Timesa“ dowiadyuje się, że dr. Seipel przedstawił ma rządowi w Czechosłowacyi projekt kontroli nad administracją austriackich kolei państwowych, jeżeli Czechosłowacya gotowa byłaby udzielić Austrii znaczniejszych kredytów. Dr. Seipel przybędzie do

Berlina jutro popołudniu i bezzwłocznie uda się do kanclerza Rzeszy dr. Wirtha. Jakkolwiek miarodajne sfery berlińskie nie mają żadnych informacji co do zamiarów, z jakimi przybywa austriacki kanclerz, to jednak przypuszczają, że wysunie on projekt pomocy finansowej dla Austrii ze strony Niemiec.

Jak Benesz rozwiązuje problem austriacki?

Praga (AW). Konferencya austriackiego kanclerza Seipela z dr. Beneszem odbyła się w Bratczynie i trwała całe przedpołudnie.

Prezydent Seipel przedłożył Beneszowi następujące pytania: 1) czy obrady Ligi Narodów nad sprawą austriacką dają jakiegol-

wiek widoki, że Austria będzie mogła istnieć? 2) czy nie należy już obecnie szukać innych dróg, polegających na tem, że Austria oprze się ekonomicznie albo politycznie o jednego z sąsiadów lub o jedną z grup mocarstw?

Benesz odpowiedział, że nie należy niedoceniać pracy Ligi Narodów i że trzeba koniecznie czekać na jej postanowienia. Innej drogi dr. Benesz nie przewiduje, gdyż problemu środkowej Europy nie można w tej obecnej chwili rozwiązywać przez eksperymenty, ale można to zrobić tylko metodycznie i krok za krokiem.

Co robić z Austryą?

Berlin (AW). Vandervelde, który po swojej wielkiej podróży ekonomiczno-informacyjnej po Austrii wrócił obecnie do Amsterdamu, miał oświadczyć, że jedynym ratunkiem dla Austrii jest rozciągnięcie nad nią kurateli jakiegokolwiek grupy bankierów amerykańskich. Vandervelde wychodzi z założenia, że normalne stosunki handlowe w Europie Centralnej nastąpić mogą dopiero w chwili, gdy oparte zostaną na podstawie dolara. Obecnie wobec nadzwyczajnie chwiejnych kursów walut w Europie, jest to zupełnie niemożliwe.

Pokłosie przedwyborcze.

Ukraińcy wobec wyborów.

„Hromadzkij Wistnyk“ w artykule częściowo skonfiskowanym rozwodzi się szeroko nad stanowiskiem społeczeństwa ukraińskiego w stosunku do nadchodzących wyborów. W rezultacie autor artykułu przychodzi do wniosku, że najlepiej będzie przed wyborami w jakiś organizacyjny sposób zasięgnąć opinii szerszych kół ludności, czy chce wziąć udział w wyborach. Odnosna uwaga dowodzi, że stanowisko partii ukraińskich nie jest dotąd ustalone.

Blok mniejszości narodowych.

Now powstały blok wyborczy mniejszości narodowej, złożony z Białorusinów, Ukraińców, Rosyan, Niemców i Żydów, utworzył wspólny komitet wyborczy, do którego każda z wymienionych narodowości deleguje trzech przedstawicieli. Jak donosi „Rzeczpospolita“, blok gwarantował Z. D. O. M. 1/3 część wszystkich zdobytych przez mniejszości narodowe mandatów do Sejmu i Senatu.

Warszawa (tel. wł.). „N. Lodzer Tagespost“ zamieszcza obszernie sprawozdanie z obrad, które poprzedziły zawarcie bloku mniejszości narodowych w Polsce. Uchwalono jednomyślnie, że żaden z posłów, wybranych przez blok nie może oddać swego głosu w Sejmie ze szkoda dla praw którejkolwiek z mniejszości narodowych w Polsce. Poza tem podkreślono, że blok wystąpi w czasie wyborów jako partya polityczna, ale w żadnym razie nie ma on na celu połączenia nierozzerwanego wszystkich mniejszości po wyborach.

W dalszej dyskusji przedstawiciel Ukraińców oświadczył, że możliwym jest, iż we Wschodniej Małopolsce Ukraińcy wstrzymają się od głosowania.

Przedstawiciele Niemców i Żydów oświadczyli, że nawet w tym wypadku ich współobywatele będą głosowali. Wreszcie podpisano następującą deklarację:

„Warszawa, 17 sierpnia 1922.

Aby wyrównać niesprawiedliwości, które wyrządza ordynacja wyborcza mniejszościom narodowym w Rzeczypospolitej Polskiej, my niżej podpisani przedstawiciele Białorusinów, Niemców, Rosyan, Ukraińców i Żydów, organizujemy zjednoczony komitet wyborczy mniejszości narodowych, do którego każda z wymienionych narodowości deleguje po 3 przedstawicieli”.

Do komitetu delegatów wyznaczyli tymczasowo tylko przedstawiciele Niemców i Żydów, inne narodowości nie wyznaczyły jeszcze. Jest to wskazówka, kto był reżyserem bloku i kto był z góry przygotowany na wybory do centralnego komitetu wyborczego bloku. Blok gwarantował podobno Żydom i trzecią część wszystkich mandatów zdobytych przez mniejszości narodowe.

Warszawa (tel. wł.). Blok żydowski podczas wczorajszych obrad, wedle informacji „Naszego Kuryera”, rozdzielił mandaty, które spodziewa się zdobyć (20 do Sejmu i 9 do Senatu) w ten sposób:

Syonisci 6 do Sejmu i 4 do Senatu; **ortodoksi** 6 do Sejmu i 4 do Senatu; **Mizrachi** 3 do Sejmu; **Bezpartyjni** (Weinzieher) 1 do Sejmu; **ludowcy** 2 do Sejmu (1 z b. Kongresówki i 1 z Wilna) i 1 do Senatu; **centrala związków kupców** 1 do Sejmu.

Komuniści stają do wyborów.

Warszawa (tel. wł.). Komuniści wystawiają własne listy w Dąbrowie górniczej i w Małopolsce Wschodniej. W Poznańskim prowadzą oni rokowania z niemieckimi socjalistami niezawisłymi.

Kandydaci N. P. R.

Warszawa (tel. wł.). Z ramienia N. P. R. kandydować będzie w powiecie będzińskim Jędralski i Eber; w powiecie radomskim Strzembalski, przeciwko któremu grupa członków N. P. R. radomskiej założyła protest.

Piastowcy idą z kijami.

Warszawa (tel. wł.). W Białymstoku dokonano brutalnego napadu na redaktora „Dziennika Białostockiego”, p. Lubkiewicza. Sprawcami napadu byli — jak się okazało — Dr. Polakiewicz, instruktor okręgowy P. S. L. i wydalony ze starostwa urzędnik Durda, który uderzył red. Lubkiewicza. Był również i trzeci współnik: referent województwa Małkiewicz, który stał opodal. Jak wiadomo, „Dziennik Białostocki” pierwszy wykrył sprawę Dojlid i dzięki temu wystąpieniu doszło do znanej interpelacji w Sejmie. Red. Lubkiewicz otrzymywał od dłuższego czasu listy z pogrózkami, a gdy ostatnio jego dziennik umieścił szereg artykułów, krytykujących działalność ludowców, pogróżki te ujawniły się w brutalnej napaści. Mamy więc jeszcze jeden dowód solidarności ludowców ze socjalistami w akcji wyborczej, którą chcą przeprowadzić bronią i pięścią.

Przygotowania wyborcze na Wileńszczyźnie.

Powiat wileńsko-trocki podzielony został na 67 obwodów. Za podstawę do podziału przyjęto dane organizacyjne, jakie miały zastosowanie przy wyborach do Sejmu wileńskiego. Miasto Wilno będzie podzielone na 53 do 55 obwodów, przewidywane są pewne odchylenia od ustawowego maksimum 3000 mieszkańców w każdym obwodzie.

Przygotowania do wyborów w Województwie Krakowskim.

W Województwie krakowskim wyborami kierować będzie osobiście Wojewoda dr Gałęcki. Przy oddziale prezydyalnym utworzono osobny referat wyborczy, z radcą Mięśkowiczem na czele. Onegdaj udał się wojewoda do Miechowa celem porozumienia się ze starostą miejscowym w sprawie technicznego przeprowadzenia wyborów wobec tego, że powiaty olkuski i miechowski przyłączone zostały wraz z powiatem krakowskim do okręgu wyborczego Nr. 41. W dniu wczorajszym p. wojewoda odbył w swym biurze konferencję w sprawie wyborów ze starostą olkuskim.

Uchwały Komitetu wyborczego Polskiego Stronnictwa Demokrat.

Komitet wyborczy Polskiego Stronnictwa Demokratycznego w Krakowie powziął na posie-

dzeniu z dnia 21 sierpnia następujące uchwały:

1) utworzyć centralny komitet wyborczy Polskiego Stronnictwa Demokratycznego na zachodnią Małopolskę;

2) w tym celu zwołać do Krakowa zjazd mężów zaufania z Małopolski zachodniej;

3) wejść w styczność z Unią państwowo-narodową w Warszawie i z Polskim Stronnictwem Demokratycznym we Lwowie;

4) wejść w porozumienie z organizacjami żydowskimi w Zachodniej Małopolsce, stojącymi na gruncie państwowości polskiej.

Komiczne majaczenia.

Krakowski dziennik socjalistyczny podaje w sposób poważny następujące humorystyczne majaczenia i plotki na temat kandydatur krakowskich:

„Wedle krążących wieści, oprócz listy naszej partyi, z tow. drem Emilem Bobrowskim na czele, wysuwają demokraci krakowscy prof. uniw. dra Wróblewskiego lub r. m. Witolda Ostrowskiego i dra Adolfa Grossa. Konserwatyści prezydenta ministrów dra Juliusza Nowaka lub prof. Leopolda Jaworskiego, Mieszczanie zawarli układ z ondekami i wysuwają na wspólnej liście prezydenta miasta. Jana Kantego Federowicza i red. Rymera i Surówkę, Chrześcijańsko-społeczni r. m. Adelmanna i Mianowskiego, Żydzi syonisci dra Thona. Nadto mają kandydować wiceprezydent Sare i z Bundu Papier.”

Z owych plotek prawdziwą jest narazie tylko ta, że socjaliści stawiają na Kraków dra Bobrowskiego, natomiast wszystkie inne kombinacje są albo wręcz wysane z palca, jak n. p. brednie o sojuszu mieszczan z narodową demokracją, albo wymieniają poza dwoma kandydatami na seryo, t. j. pp. Nowakiem i Mianowskim, kandydatury operetkowe. Wygląda to tak, jak gdyby w „Bagateli” zabrakło humorystów, a dziennik socjalistyczny wziął na siebie rolę impresaryja.

Ano, ponoś taka posada przynosi także dochody, a dziś każde źródółko, dające dochód na wybory, będzie owym panem mile.

Program Małej Ententy.

Lublana (AW). Według tutejszych wiadomości. Mała Ententa omawiać będzie następujące kwestye: Umocnienie i rozszerzenie dotychczasowego układu między państwowe go na lat 20. Zawarcie podobnego układu pomiędzy Rumunią a Jugosławią i Czechami. Omawiać stosunki Bułgarii do Małej Ententy i stanowisko Małej Ententy do wszystkich spraw, jakie mają być poruszane przez Ligę Narodów w Genewie. wreszcie sprawę austriacką.

Przed ustąpieniem wojewody lwowskiego.

Warszawa (tel. wł.). Prezydent ministrów Nowak konferował z ministrem spraw wewnętrznych p. Kamińskim w sprawie zmian personalnych, jakie mają nastąpić w administracji państwowej. W związku z tem rozeszły się pogłoski o ustąpieniu wiceministra spraw wewnętrznych p. Dunikowskiego, który miałby objąć województwo lwowskie na miejsce p. Grabowskiego, źle widzianego w kołach lewicowych.

Komuniści deprawują straż graniczną.

Lwów (tel. wł.). Jak nas informują z Wołynia, agitacja komunistyczna na pograniczu polsko-sowieckim nie ustaje. Stwierdzono wypadki, że sami graniczni żołnierze socjaliści wtykają do rąk naszym strażom biułę komunistyczną. Żołnierze jednak nasi, będąc bezpośrednimi świadkami stosunków

Delegaci polscy do Ligi Narodów.

Warszawa (AW). Wczoraj przed posiedzeniem Rady ministrów, Naczelnik Państwa przyjął ministra spraw zagranicznych, p. Narutowicza, a następnie prezydenta Nowaka. Ohle audyencye dotyczyły sprawy obrad Ligi Narodów i udziału naszych przedstawicieli oraz nominacji nowych ministrów.

Warszawa (AW). Jako delegaci na 3 sesję Ligi Narodów, która rozpocznie się dnia 4 września, wyjeżdżają prof. Aszkenazy, dr. Chodźko i generalny komisarz Pluciński.

Nota polska w sprawie gwałtów litewskich.

Warszawa (AW). Prasa zamieszcza tekst noty, wysłanej przez ministra Narutowicza do prezydenta Rady Ligi Narodów. Nota stwierdza szereg gwałtów, dokonanych przez partyzantów litewskich i przez centralne wojsko litewskie nad ludnością, zamieszkującą strefy neutralne i terytorium polskie, graniczące z tą strefą. Do noty dołączone zostały dokumenta, wyliczające szczegółowo napady.

Do Bukaresztu — z wizytą.

Warszawa (AW). „Rzeczpospolita” donosi, że Naczelnik Państwa wyjeżdża do Bukaresztu dnia 6 września.

Znowu zamach ukraiński.

Lwów (tel. wł.). Pod stodołę hrabiego Debickiego w Jaworowie podłożono wielką ilość prochu i zapalono lont. Dzięki tylko przypadkowi lont zagaśił i proch nie eksplodował. W razie wybuchu spłonęłyby wszystkie zabudowania gospodarskie wraz z nagromadzonymi pionami, wartości około 300 milionów marek.

Jako podejrzanego o dokonanie zbrodnego zamachu aresztowano niejakiego Orlę Procyka, wydalonego onegdaj z folwarku hr. Debickiego.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Rozruchy żywnościowe w Katowicach.

Dowiadujemy się z poważnego źródła, że w Katowicach wydarzyły się wczoraj ubolewania godne rozruchy na tle drożyzny środków pierwszej potrzeby. Kilka lokali zdemolowano.

Z powodu przerwy w linii telefonicznej dzisiaj w nocy nie mogliśmy uzyskać poleceń, aby zdobyć szczegółowy opis owych wypadków.

O ile nas nie mylą informacje, także w Krakowie daje się zauważyć silne wrzaski — oby władze centralne wydały jak najspieszniejsze zarządzenia, zapobiegające brakowi żywności i ukrócające drożyznę, gdyż naprawdę i u nas może być bardzo źle!

Tajemnicze porywanie dziewcząt we Lwowie.

Lwów (tel. wł.). Od dłuższego czasu giną we Lwowie dziewczęta w wieku od 12—20 lat. Onegdaj donosiliśmy o tajemniczym zniknięciu dwóch dziewczyn w wieku lat 18. Przedwczoraj doniesiono znów policji lwowskiej o zniknięciu 12 letniej Franciszki, córki Mar-

panujących po tamtej stronie, są tak odpo- ni na wszelkie „pokusy“ bolszewickie. swistki owe bez pogłębiania się w ich treści oddają swoim władzom. Interpelowane sprawie niedozwolonej agitacji władze soc- wieckie twierdzą, że wypadki owe spowodowane są „jedynie“ samowolą poszczególnych żołnierzy, za co sprawcy będą ukarani.

cina Biernacika, która dnia 19 b. m. zniknęła jeszcze swemu ojcu pracującemu w cegielni w Zubrzy pod Lwowem, obiad i do dziś dnia nie powróciła. Istnieje słuszne podejrzenie, że dziewczęta te porywane są przez handlarzy żywym towarem, którzy wywożą je poza granice państwa.

Co mówi min. spr. wewn. o bezpieczeństwie w czasie wyborów?

„Ziemia Lubelska” zamieszcza ciekawy wywiad na temat powyższy z min. spraw wewn. p. Kamińskim:

Zasadniczą podstawą prawną normującą sprawę gwarancji bezpieczeństwa publicznego w czasie wyborów — mówił minister Kamiński — jest to ustawa o zgromadzeniach wyborczych z dnia 5 sierpnia b. r. łącznie z instrukcjami ogólnymi dla organów policji państwowej w sprawie bezpieczeństwa publicznego, oraz okólnik Nr. 100 z dnia 3 lipca b. r. mówiący o stanowisku władz administracyjnych w razie pogwałcenia prawa. Poza tem, a może przede wszystkim bezpieczeństwo publiczne w czasie wyborów będzie zależne od samego społeczeństwa. Jeżeli w walce wyborczej będzie dominował argument ideowy, a nie argument fizyczny, wówczas nietylko będziemy mieli zagwarantowany normalny przebieg akcji wyborczej, ale jednocześnie zdamy egzamin jako społeczeństwo państwowo zrównoważone. Gdyby jednak — kontynuował dalej p. minister — tu czy ówdzie doszło do ekscesów na tle walki wyborczej, to wówczas z całą stanowczością zastosuję wszystkie środki, jakie są w moim rozporządzeniu gwarancji bezpieczeństwa publicznego.

Następnie współpracownik nasz zapytał, czy w razie ekscesów na tle walki wyborczej będzie powołane wojsko do współdziałania z policją. Na

to p. minister odpowiedział, że prawnie jest to dopuszczalne i w tym względzie istnieją odpowiednie przepisy, ale zaznaczyć muszę, że jestem zasadniczo przeciwny wciąganiu i używaniu wojska do utrzymania spokoju, a tembardziej w czasie wyborów. Gdyby zaszła jednak tego potrzeba, to z prawa tego niewątpliwie skorzystam, ale wówczas sam cierpiełbym nad tem najbardziej.

W sprawie technicznego przygotowania do wyborów p. minister spraw wewnętrznych oświadczył, że będą one w przepisanych terminach załatwione, co się zaś tyczy lokali wyborczych, a dlatego o tem mówimy, że sprawa lokali jest na ogół sprawą palącą, to p. minister oświadczył, że jest ona uregulowana w ten sposób, iż większość lokali wyborczych będą to lokale szkolne i rządowe.

W dalszej rozmowie współpracownik nasz zapytał p. ministra jak stoi sprawa wyborów do Sejmu śląskiego, na co otrzymał odpowiedź, że wybory te odbędą się dnia 24 września i że według informacji, jakie posiada, przejdą one w warunkach zupełnie normalnych. Wreszcie p. minister udaje się na Śląsk na 3 dni, 24, 25 i 26 b. m. dla przekonania się jak funkcjonuje tamtejsza administracja i czy gwarantuje ona spełnienie tych zadań, jakie ją czekają w okresie zbliżających się do Sejmu śląskiego wyborów.

M. S. Wojskowych pragnie pozyskać fachowych techników dla armii.

W ROKU PRZEKSZCILIŁIŚCIE OTWARCIA SZKOŁA ARTYLERYI I INŻYNIERYI.

W ubiegłym roku szkolnym przy politechnice lwowskiej istniały oficerskie kursy politechniczne, które w ubiegłym miesiącu zostały rozwiązane. Mając jednak na względzie zapewnienie armii fachowych sił technicznych oraz celem udostępnienia dawnym słuchaczom kursów politechnicznych dalszej nauki, ministerium zapewniło im pierwszeństwo przy wstępowaniu na pierwszy kurs Głównej Szkoły Artylerji i Inżynjerji, która, jak się dowiadujemy, ma być otwarta w roku przyszłym.

Niedozwolone operacje czekowe.

Od pewnego czasu, coraz częściej zdarzają się nadużycia za pomocą czeków bankowych.

Nadużycia te polegają na tem, że osobnik jakiś, wpłacając do banku pewną bardzo minimalną kwotę pieniędzy, — przyczem bank w większości wypadków nie interesuje się zupełnie osobą wpłacającego, który może nawet podać zmyślone nazwisko, — uzyskuje konto czekowe i co poza tem idzie, otrzymuje książeczkę czekową.

Mając w ręku książeczkę czekową, osobnik taki wystawia czeki, płacąc nimi za towar, uszczuplając honorarium i t. p.

Po przedstawieniu czeku do wypłaty w banku, okazuje się, że czek nie ma zupełnie pokrycia, na koncie bowiem wystawiającego — oprócz kwoty po raz pierwszy wpłaconej, — niema żadnych pieniędzy.

Wobec braku ustawy, któraby karała specjalnie ten rodzaj nadużycia, jest wskazane, aby banki zwracały większą uwagę na osoby, otwierające konta i podniosły kwotę po raz pierwszy wpłaconą, do sumy odpowiadającej dzisiejszym warunkom ekonomicznym.

W sprawie wysługi lat

Piszą nam ze sfer urzędniczych:

Sejm uchwalił na ostatnim posiedzeniu podwyższenie wynagrodzenia za wysługę lat, ale uchwała ta jest zredagowana w sposób tak zawily, że nikt z urzędników nie ma nawet przybliżonego pojęcia, jak to się wyraża w cyfrach konkretnych. Urzędnicy dopytują się wzajemnie, zwracają się do różnych wydziałów, ale nigdzie nie można się poinformować dokładnie.

Jest rzeczą pożądaną, aby Wydział legislacyjny Prezydium Rady Ministrów dał miarodajne wyjaśnienie.

Wymiana listów z podaną wartością.

W „Dzienniku Ustaw” z dnia 16 b. m. ogłoszono rozporządzenie o zaprowadzeniu wymiany listów z podaną wartością z zagranicą.

W obrocie wzajemnym między Polską a zagranicą dopuszczone zostały listy, zawierające bilety bankowe i papiery wartościowe (walory), oznaczone jako takie przez nadawcę podaniem wartości w adresie. Najwyższy wymiar podanej wartości nie może przekraczać 1000 franków w złocie, względnie jej ekwiwalentu w markach polskich.

Nadawcy wolno jest podać wartość listu w kwocie, odpowiadającej rzeczywistej wartości biletów bankowych albo papierów (walorów), stanowiących jego zawartość, lub w kwocie niższej, nie wolno jednak podawać w kwocie wyższej, gdyż to będzie uważane za rozmyślne fałszerstwo. W razie fałszywego podania wartości, nadawca traci prawo do odszkodowania i może być pociągnięty do odpowiedzialności karno-sądowej.

Inwalidzi a straż lasowa.

Patrząc się na cały szereg inwalidów tak po miastach jak i po wsiach żal serce ścisła, że najlepsza nasza młodzież o kiju żebraczym nadal marnuje się i zlorzeczy wszystkim na swą niedolę. Tymczasem widzimy, jak po wielkich majątkach gajowymi, wogóle strażnikami lasowymi są chłopci, rolnicy, nieraz o większej ilości morgów, którym nie chce się pracować, woła bowiem z laseczka i w pięknym mundurze po lasach spacerować, a czasem w knajpie odpowiednio popić, do tego stopnia, że aż policja wkraczać musi (Kurów, strażnicy obszaru suskiego). Czy właściciele dóbr nie mogliby takich panów gajowych zdolnych do pracy na swej roli usunąć, a na ich miejsce powołać inwalidów? Czy przez powołanie inwalidów do straży lasów nie spełniłyby zarządy dóbr prawdziwie patriotycznego obowiązku? Przecież inwalidzi broniąc Ojczyzny, bronili także wielkiej własności i za nią krew przelewali, a więc jako takim powinno się w pierwszym rzędzie nieść pomoc inwalidom przez zatrudnienie ich jako strażników lasowych. Gdyby wszyscy właściciele dóbr myśl powyższą akceptowali, ulżyliby w znacznej mierze doli nieszczęśliwych inwalidów.

doktor; kawaler Lenoir, na końcową apostrofę mówiącego, odpowiedział tylko skinieniem głowy. Błada dama podniosła się na chwilę z szezłaga, lecz wkrótce osunęła się znów na wezgłowie, zaznaczając obecność swą jedynie westchnieniem. Komisarz policji, nie znajdując w tem wszystkim materiału do spisania protokołu, nie odezwał się ani słowem. Co do mnie, to wbiąłem sobie w pamięć wszelkie szczegóły opowiadania, by je móżdżek pewnego dnia wiernie odtworzyć, zaś na umysł Alliette'a i księdza Moulle historia ta wywarła zbyt wstrząsające wrażenie, by mieli się mu opierać.

Pierwszy ksiądz Moulle przerwał milczenie, i reasumując niejako ogólne mniemanie, rzekł:

— Wierzę zupełnie w to, coś opowiedział, Ledru! Lecz jak sobie tłómaczysz te fakty, używając materialnych wyrażeń?

— Nie tłómaczę sobie ich — opowiadał je tylko — odparł pan Ledru.

— Tak, jak pan je sobie tłómaczy? — podchwycił doktor, — gdyż cokolwiekby się dało rzec o istnieniu życia po ścięciu, to chyba przyzna pan, że niemożliwe jest, aby odcięta głowa jeszcze po upływie dwóch godzin mówiła, patrzyła i działała?

— Gdybym to sobie umiał był wytłómaczyć, kochany doktorze, nie byłbym po tem wydarzeniu wpadł w tak groźną chorobę — odparł Ledru.

— Ależ doktorze! — wtrącił kawaler Lenoir, — jakżeż sam to wytłómaczysz? Chyba nie posadzisz naszego gospodarza, iż opowiedział nam zmyśloną historję gwoli rozerwania nas; także i jego choroba jest faktem.

— Do krośset! To mi dopiero szkopu! Panu Ledru skutkiem halucynacji zdawało się, że słyszał i widział to wszystko, co dlań było w skutku róż-

wnoznaczne z istotnem widzeniem i słyszeniem. Organy, doprowadzające spostrzeżenia do mózgu, mogą uleść zakłóceniu wskutek wpływu zewnętrznego i w tym wypadku przesyłają fałszywe spostrzeżenia; mniemając, iż się słyszy, — słyszy się istotnie; mniemając, że się widzi, — widzi się rzeczywiście. Zimno, deszcz, ciemność zamąciły organy zmysłów pana Ledru, — oto wszystko. Przecież i obłąkany widzi i słyszy to, co mu się tylko zdaje. Halucynacja jest to krótkotrwałe, chwilowe obłąkanie; zachowujemy je tylko wspomnienie o niej, gdy zniknie, — oto wszystko!

— Lecz jeśli halucynacja nie zniknie? — zapytał ksiądz Moulle.

— No, to wówczas choroba przechodzi w stan nieuleczalny i umiera się z tego.

— Doktorze! czy leczyłeś już kiedy tego rodzaju choroby?

— Nie, lecz znałem lekarzy, którzy z niemi mieli do czynienia, między innymi pewnego angielskiego lekarza, który towarzyszył Walter Scottowi w jego podróży po Francji.

— I ten lekarz opowiadał panu?...

— Coś podobnego do historii, podanej nam przed chwilą przez naszego gospodarza, coś nadzwyczajnego.

— I objaśniasz pan to również z materialnego punktu widzenia? — spytał ksiądz Moulle.

— Naturalnie!

— Czy mógłbyś nam opowiedzieć owo zdarzenie, przytoczone przez angielskiego doktora?

— Czemu nie.

— O, opowiedz, doktorze, opowiedz nam!

— Opowiedzieć?

— Ależ tak! — zawolali wszyscy zebrani.

(Ciąg dalszy nastąpi).

AL. DUMAS (olciec).

1001 OPWIEŚCI O DUCHACH.

PRZEŁOŻYŁ SŁ. KULINSKI. 21

Przy trzecim okrzyku oczy jej otwarły się, spojrzały na mnie; potem stoczyły się z nich dwie łzy i jakoby dusza uleciała razem z niemi, oczy zamknęły się znów.

Powstałem oszalały, nieprzytomny, wściekły; chciałem uciekać, lecz przy powstaniu surditem zaczepiłem o stół; stół się przewrócił, świeca upadła i zgasła, głowa stoczyła się i ja upadłem. Gdy leżałem na ziemi, zdało mi się, że głowa po pochylej posadzce toczy się ku mojej głowie i jej wargi dotknęły moich. Zimny dreszcz wstrząsnął całym mem ciałem; jęknąłem i straciłem przytomność.

Nazajutrz rano o szóstej grabarze znaleźli mnie tak zimnego, jak posadzka, na której leżałem.

Solange — którą zdradził list od ojca — została tego samego dnia aresztowana, osadzona i stracona.

Ta głowa, która przemówiła do mnie, te oczy, które na mnie spojrzały, te usta, które złożyły pocałunek na moich wargach — to były usta, oczy i głowa Solange!

— Wiesz, Lenoir! — dodał pan Ledru, zwracając się do kawalera, — że wówczas bliski byłem śmierci.

VIII. Kot, odzwielny i szkielec.

Opowiadanie pana Ledru wywarło przejmujące wrażenie, któremu nie próbował się oprzeć nawet

Strajk górników w pow. Częstochowskim.

Z Częstochowy donoszą, że w kopalniach rudy żelaznej w pow. Częstochowskim wybuchł strajk z powodu podniesienia przez zarządy kopalni ceny na materiały wybuchowe o 100 proc., ostatnia natomiast podwyżka płacy górników wynosi zaledwie 20 proc.

Strajk odznacza się niezwykłą ostrością i siłą, tak, że dopiero interwencja Inspektora Pracy i Naczelnika Urzędu Górniczego, działających

wspólnie uspokoiła wzburzone umysły. Górnicy na wezwanie władz przystąpili niezwłocznie do pracy. Sprawę podwyżki płac i należności za materiały wybuchowe rozstrzygnie konferencja właścicieli kopalni i górników, zwołana z inicjatywy i pod przewodnictwem obu wymienionych wyżej urzędów państwowych.

Na konferencję tę przybędą przedstawiciele Centrali Związku górników z Zagłębia.

Falszywe bankructwo fabryki obuwia w Radomiu.

Kilka miesięcy temu przyjechał do Radomia z Ameryki niejaki Chałm Finkelsztejn, który łącznie ze swoim szwagrem Izraelem Gringerem otworzyli przy ulicy Lubelskiej Nr. 7 „Fabrykę obuwia”.

Fabrykacja obuwia amerykańsko-radomskiej spółki polegała głównie na tem, że uzyskawszy sobie kredyty u miejscowych kupców, handlujących skórą, spółnicy brali towar płaćąc część należności gotówką na pozostałość zaś wystawiali weksle i oddawali materiał do wyrobów szewcom prowadzącym warsztaty we własnych mieszkaniach.

Tak „fabrykowano” obuwie eksportowali w różne strony kraju, a nawet i do Bolszewii.

W ostatnich czasach sprytni „fabrykanci” zakupiwszy za kilka milionów marek skór na weksle od różnych kupców, wywieźli je do Warszawy, gdzie spieniężyli, sprzedając stopę chromu o 100 mk. taniej niż sami płaćili, chcąc tym sposobem zdobyć najnajwięcej pieniędzy i zbiedz.

W sprawie tej, na skutek skargi poszkodowanych i polecenia władz sądowych, Ekspozytura śledcza przeprowadziła dochodzenie, które w zupełności udowodniło Finkelszteinowi i Gringerowi oszustwo, wobec czego obydwaj spółnicy zostali zaaresztowani i wraz z dochodzeniem przesłani do Sędziego I rewiru m. Radomia, celem pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej z art. 591 K. K.

Epilog więc całej tej bucianej afery gosciniarskiej odbędzie się w więzieniu.

Tajemnicze wykopalisko.

Przed kilku dniami na dziedzińcu Zamku Lubartowa w Łucku przystąpiono do przekopania niewielkiego placu przy ścianie wieży, na której mieści się punkt obserwacyjny łuckiej straży ogniowej. Po zebraniu pierwszej warstwy ziemi, grubości około ćwierć metra natrafiono na sklepienie marmurowe, w którym znaleziono około 200 szkieletów.

W grobowisku znaleziono również zbitwiałe kawałki złotogłowia (tkaniny przetykanej złotem). Pośród czaszek jest kilkadziesiąt z zębami zupełnie niezepsutymi.

Oczyj to grobowiec, i czy to wogóle grobowiec, lub też może miejsce śmiertelnej karni dawnych władców zamku, powinni wyświetlić powołani do tego archeolodzy.

Echa skandalu w Banku Handlowym.

Jak aresztowano „mecenasa sztuki”.

Od osoby poinformowanej otrzymujemy interesujące szczegóły aresztowania Weissa w Krakowie:

Ostawiony „mecenasa sztuki” przybył autodemem do podwawelskiego grodu w towarzystwie art. dram. p. Jerzego L. i dramaturga p. Leona Sz., gdzie wspólnie miano angażować siły artystyczne do nowopowstającego kabaretu „Oaza” na placu Teatralnym w Warszawie, w organizacji którego żywy udział brał również znakomity dekorator teatralny D.

„Dyrekcja” prowadziła w Krakowie hulaszczę życie, nurzała się wprost w drogich trunkach, nie licząc się z groszem. Zaangażowany został znany komik p. Czesław K., który otrzymał tygodniowo a conta mili marek i panma O., której Weiss wypłaćił 800.000 mk. na poczet gary.

W dniu aresztowania Weissa, jak zwykle, w towarzystwie pp. Jerzego L. i Leona Sz. oraz „sekretarza” aktora p. S. w restauracji krakowskiego Hotelu Saskiego spożywali wytworny i suto zakrapiany obiad. Było to już pod wieczór, a wszyscy wybierali się do Warszawy, przyczem pp. Jerzy L. i Leon Sz. mieli jechać koleją i w tym celu zawczasu kupili dwa miejsca w sleepingu, Weiss zaś z „sekretarzem” miał jechać autodemem.

Kiedy obiad miał się już ku końcowi, do Weissa podszedł niespodzianie jakiś nieznajomy pan i wdał się z nim w dłuższą rozmowę. Towarzysze i bacy słyszeli tylko, jak Weiss twierdził uporczywie, że zaszło nieporozumienie. Po chwili Weiss zwrócił się do pp. Jerzego L. i Leona Sz. z prośbą, aby jechali sami, gdyż jego ważne sprawy na razie zatrzymują w Krakowie.

Nie oryentując się w sytuacji pp. Jerzy L. i

Leon Sz. pożegnali Weissa i udali się na dworzec kolejowy. Ale jakież niemiłe ogarnęło ich zdziwienie, kiedy na dworcu w chwili, gdy zamierzali wsiadać do wagonu, podszedł do nich agent policyjny i zawrócił z powrotem do miasta... Tutaj w hotelowym pokoju, strzeżonym przez agentów, zastali Weissa i komisarza policyjny oraz urzędnika, spisującego protokół. Po stwierdzeniu tożsamości osób pp. Jerzy L. i Leon Sz. co tchu udali się z powrotem na dworzec i jeszcze zdążyli na czas do pociągu.

CZEKI „NA ZAPAS”.

Defraudant Rulski, wyjeżdżając do Sopot „na wszelki wypadek” podcyfrował do wypłaty cały szereg czeków na większe sumy, które z polecenia Weissa podnosił Głowiński. Kiedy w krytycznym dniu Głowiński przedstawił w kasie czek z cyfrą Rulskiego, od tygodnia nieobecny w Warszawie, kasjer zakwestyonował wypłatę i w ten sposób po nitce doszło się do kłębka...

DWAJ DYREKTORZY — DWA ZDANIA.

W kołach zbliżonych do dyrekcji Banku handlowego mówią, że dyr. Klanner, który ujawnił nadużycie i zawiadomił o tem władze bezpieczeństwa, będzie zmuszony pod naciskiem władz banku podać się do dymisji.

Jeden z dyrektorów świeższej daty, a zarazem zięć prezesa rady banku, miał się wyrazić, że nie należało robić z tej sprawy „afery ogólnoeuropejskiej”, ale po cichu rzecz całą załatwić t. zw. domowym sposobem”. Opinia publiczna jednak powinna być zadowolona, że stało się inaczej.

HARTWIG KANTOROWICZ

TOW. AKC.

NAST.

Zał. 1823 r.

POZNAŃ

Zał. 1823 r.

FABRYKA NAJPRZEDNIEJSZYCH LIKIERÓW i WÓDEK

NAJWIĘKSZA POLSKA WYTŁOCZNIĄ SOKÓW OOCOWYCH H

EKSPORT DO KRAJÓW ZAMORSKICH

Reprezentacja na Kraków i Zachodnią Małopolskę

T. Cieśliński i Ska, Kraków, Florjańska 14.

Reprezentacja na Przemyśl i Środkową Małopolskę

T. Cieśliński w Przemyślu.

Chwila bieżąca.

Kraków, dnia 23. sierpnia 1922.

Próba napadu na redakcję „Gońca Krakowskiego”.

W dniu wczorajszym zaczęły gromadzić się pod lokalem redakcji pisma naszego najciemniejsze szumowiny krakowskie, złożone z wyrostków, kobiet i mężczyzn z widocznym zamiarem napadu na lokal. Personal pisma naszego, złożony w przeważnej części z byłych wojskowych, którzy brali udział w walkach o Polskę od czasów obrony Lwowa aż do ostatnich walk bolszewickich, a więc obznajomiony z największymi niebezpieczeństwami potraktował zamiary owe pogardliwie nie uważając za stosowne zwracać się o pomoc do władz policyjnych.

Widocznie jednak władze policyjne miały już skądinąd wiadomości dokładne o zamierzonym napadzie, gdyż z własnej inicjatywy, wysłały żołnierzy pieszych i lekkiej patroli konny, który niedoszłych demonstrantów uspokoił. Kręcili się wprawdzie pod lokalem jeszcze godzinę, jednakowoż nie widząc możliwości napadu rozeszli się.

Byłoby jednak rzeczą wielce pouczającą, gdyby policja wysledziła inicjatorów tego rodzaju prób i przykładowo ich pouczyła o tem, że nie wolno zabierać jej czasu.

W każdym razie ciekawe są metody przekonywania nas o tem, co jest prawdziwe i dobre w polityce.

Grajek Naczelnika Państwa czyli przymusowe „koncerty Bisanza”

(H) Od pewnego czasu grywa wieczorami w mleczarni Bisanza przy plantach krakowskich jakiś grajek na skrzypcach wraz ze swoją żoną i synem. Żona i syn „akompaniują” mistrzowi na gitarze i bębenku. Wszystko byłoby dobrze, gdyby nie fakt, że cały ten „zespół” grywa w mleczarni wbrew woli jej właściciela i wbrew życzeniom publiczności, którą cała ta kocia orkiestra odstrasza od lokalu i fizycznie męczy. Okazuje się, że „mistrz” otrzymał jako b. legionista (!) jakiś specjalne pismo od Naczelnika Państwa, na mocy którego wolno mu grać, gdziekolwiek zechce, oczywiście nawet bez pozwolenia właściciela lokalu czy tym podobnych miejsc, które sobie „orkiestra” upodoba.

Nie mielibyśmy nic przeciw grajkowi i jego orkiestrze, bo lepszy ten sposób zarobkowania, niż postpolita ewentualnie kradzież, przebaczylibyśmy nawet okropne męki publiczności, która musi słuchać niesłychanych „dźwięków” skrzypcowych, przypominających muzykę plemion afrykańskich — ale zapytać się godzi, jakim to prawem wydaje p. Naczelnik Państwa pisma dające przywileje pewnym obywatelom z ograniczeniem wolności innych? Pytamy o to tembardziej, że grajek operując się na rzekomego piśmie Naczelnika Państwa poszukiwał opieki policji i ta podobno grywać mu u Bisanza pozwoliła wbrew woli właściciela.

Władze winny zainteresować się tym szczególnym osobnikiem, jakim jest grajek i zbadać prawną podstawę działalności tego jegomościa, młodego i zdrowego, teroryzującego publiczność krakowską utworami własnej kompozycji.

Grożące zwińnięcie Urzędów Poczty.

Izba handlowa i przemysłowa otrzymała z Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Krakowie zawiadomienie o projektowanym przez nią w najbliższym czasie zwińnięciu filialnych Urzędów Poczty na Podwalu (Kraków Nr. 4) i na Kleparzu (Kraków Nr. 5).

Przeciwno temu zagrożeniu komunikacji pocztowej w Krakowie zwróciła się Izba z energicznym protestem do Ministerium Poczty i Telegrafów.

JAK WOJSKOWOŚĆ GOSPODARUJE? Pięszą nam z miasta: W dziedzinie gospodarki wojskowej obserwować można fakta zdumiewające. Przy gościńcu wiodącym ze Zwierzynca ku Przegorzałom istnieje gmach koszar kawaleryi, odziedziczony przez skarb wojskowy polski po b. rządzie austriackim. Okazały ten gmach wraz z obszerną ujeżdżalnią i całym szeregiem budowek gospodarczych i rozległą przestrzenią gruntów, przylegających — zapomniany i zaniedbany, świeci obecnie pustką i chyli się zwolna ku ruinie. Ludność okoliczna dopełnia dzieła zniszczenia, rozbiiera gmach, zabiera szkło z okien, odgrzewia, kafle z pieców, żelazno i szkło i w ten sposób wandalizm nikt jej nie przeszkadza. I to dzieje się w czasie niesłychanego głodu mieszkaniowego, gdyż wojskowość wynajmuje w mieście szereg

ubikacji na kancelarye ze szkodą dla ludności, pozbawionej dachu nad głową. Koszary te bardzo niewielkim kosztem można zaadaptować i pomieścić w nich jeden z oddziałów wojsk, ulokowanych w mieście, a lokale przez wojsko opróżnione zająć na kancelarye wojskowe lub oddać magistratowi do rozdziału między bezdomną ludność. Prócz koszar istnieją przy tym samym gościńcu poniżej obszerne baraki, również opustoszałe i zapomniane. Możeby p. generał Osiński zechciał przejechać się w tę okolicę i ten stan rzeczy zbadać, celem wydania odpowiednich zarządzeń.

KONSUL NIEMIECKI W KRAKOWIE. Do zakresu działalności upelnomocnionego konsula państwa niemieckiego dr Teodora bar. v. Hahna w Krakowie należy obszar wojew. krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

MIANOWANIA I PRZENIESIENIA. Minister Spr. Wewn. zamianował Starostów dra Tad. Chrzaszczewskiego, Jana Mikosza i Konst. Starosolskiego urzędnikami referendarskimi w VI st. służbowym, a radcę rachunkowego Eug. Dworskiego urzędnikiem rachunkowym w VII st. st. Minister Roln. i D. P. przyznał radcy leśnictwa, inż. O. Mitschce ad personam uposażenie VI-tego stopnia służb.; posunął do uposażenia według VII st. służb. urzędowych lekarzy weterynaryjnych w VIII st. służb.: A. Proskurnickiego w Mielcu, Br. Kachnikiewicza w Brzesku, Mich. Małeckiego w N. Targu, Mich. Chwalibińskiego w Tarnowie, L. Schimmera w Podgórzu, A. Sągana w Oświęcimiu, J. Gromczakiewicza w Grybowie i Wł. Guzka w Krakowie. Wojewoda krakowski posunął do uposażenia według VIII st. służb. urzędowych lekarzy weterynaryjnych w IX st. służb.: Stef. Przybylkiewicza w Gorlicach, St. Kohlbergera w Pilźnie, Stef. Schwarza w Limanowej, Ad. Gąskę w Myślenicach, M. Stachurskiego w Ropczycach, H. Fabijańskiego w Bochni, St. Łuspińskiego w Żywcu, Wł. Kozłowski w Chrzanowie i Ludw. Madejskiego w Krakowie, wreszcie lekarza weter. w X st. służb. Włodz. Tmę do uposażenia według IX st. służb.

O PRACĘ DLA ROBOTNIKÓW POLSKICH Z ZABURU CZESKIEGO. Z Czech nadchodzi alarmujące wiadomości o kryzysie przemysłowym, który przedewszystkiem dotknął robotników polskich na Śląsku i pograniczu morawskim, gdyż w razie redukcji robotników, Czesi wydają robotników polskich. Dziś otrzymał państwowy urząd pośrednictwa pracy w Krakowie list z Bogumina z zawiadomieniem, że dyrekcja fabryki Hahna w Boguminie z powodu kryzysu przemysłowego wydał dnia 22 bm. 326 robotników, przeważnie Polaków, przynależnych do Polski. Są to ślusarze, kowale, maszyniści, motorowi, palacze, walcerze itd. Robotnicy ci będą zmuszeni wraz z rodzinami wrócić do Polski. Wobec tego państwowy urząd pośrednictwa pracy w Krakowie, ul. Podzamcze 30, (Nr. tel. 472) apeluje do właścicieli fabryk, by bezzwłocznie zgłosili zapotrzebowanie powyższych kategorii robotniczych celem zapewnienia pracy ofiarom kapitalizmu czeskiego. Ponieważ są to dobrze wykwalifikowani robotnicy z nowoczesnych fabryk, przeto właściciele fabryk polskich mogą w ten sposób uzyskać pierwszorzędną siłę robotniczą dla swoich przedsiębiorstw.

WPISY DO PAŃSTWOWEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ ŻEŃSKIEJ W KRAKOWIE odbędą się w dniach 28—30 sierpnia br., codziennie od godz. 9—12 w kancelaryi Dyr. przy Alei Krasińskiego.

TOURNEE KONCERTOWE PROF. POSSELLTA. Świetny skrzypek, b. profesor lwowskiego konserwatorium, p. Robert Posselt, urządził w tym sezonie letnim tournée koncertowe po wszystkich zdrojowiskach Małopolski. Artysta, który od lat kilku mieszka stale w Zakopanem, rozpoczął turę koncertową od tego letniska, a następnie grał kolejno w Szczawnicy, Rąbce, Truskawcu i Niemirowie, a na dni najbliższe zapowiedziane są koncerty jego w Iwoniczu, Zegiestowie i Krynicy. Występy znakomitego skrzypka, któremu towarzyszy pianistka p. Jadwiga Bayerówna, cieszą się wszędzie ogromnym powodzeniem.

OPERA W TEATRZE IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś we środę wchodził na afisz wspartał opera D'Alberta „Zamarłe oczy”.

— 000 —

NOWY ŚRODEK PRZECIW GRUŻLICY t.zw. *Angiolympe*, wynalazku dra Rous z Paryża, aplikowaną we Francji od szeregu lat, a ostatnio wypróbowaną przez 12 miesięcy na klinice prof. Ortnera w Wiedniu z dobrymi wynikami (zobacz W. Kl. Wochenschrift Nr. 24/922) stosuje się od pewnego czasu w Polsce po raz pierwszy w Sanatorium I. dr Dłuskich w Zakopanem. Pierwsze objawy po zastosowaniu angiolymphy okazały się bardzo zadowalniające. 4563

Kupcom i przemysłowcom zwracamy uwagę, że „GONIEC KRAKOWSKI” bierze udział w II. Targach Wschodnich w specjalnie na ten cel uzyskanym pawilonie. Pawilonów takich będzie tylko 6 dla tyłu dzienników z całej Polski. Specjalne pawilony zamówiły dla siebie największe dzienniki polskie jak np. „Kurier Warszawski”, „Kurier Poznański”, z Krakowa tylko „Goniec Krakowski”. Na czas Targów będziemy drukować 3-krotnie zwiększony nakład. Jest to najlepsza sposobność dla kupców i przemysłowców do zapoznania z ich firmami przezemysłowców z całej Polski oraz zagranicznych. Ze względu na własny interes rozwiniemy największą energię reklamową. Zgłoszenia inseratowe przyjmuje Administracja „Gońca Krakowskiego” do dnia 10 września najpóźniej.

K I N O	Od środy 23-go sierpnia do poniedziałku 22-go sierpnia br.	W A N D A
	„PRZEMYTNIICY“	
	Senzacyjny sportowy dramat w 6-ciu aktach. — Zawody i sensacyjne skoki na nartach. — Przepiękne widoki górskie.	
KRAKOW — ULICA SW. GERTRUDY L. 5 — KRAKOW.		

Restauracja „STARY TEATR“

wydaje obiady od godz. 12 do godz. 5 po poł.

GABINETY

z pianinem, urządzone stylowo dla zebrań towarz.

Przyjmuje zamówienia na wesela i obiady.

4736

Wybory Radców ubezpieczeniowych P. D. U. W.

Rozporządzeniem P. Ministra Skarbu z dnia 27 maja br. (Dz. Ust. Nr. 47 poz. Nr. 423) w wykonaniu ustawy sejmowej o Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych i o przymusie ubezpieczenia budowli od ognia, odbywają się obecnie po powiatach wybory radców ubezpieczeniowych P. D. U. W.

Dotychczas zostali wybrani:

Powiat Brzesko: Dr. Adam Jordan, właśc. dóbr Więckowice p. Wojnicz, Józef Budzyn, nac. gm. Kończyska p. Zakliczyn n/D., Jan Stec, właśc. realn. Brzezowiec p. Slotwina.

Powiat Dąbrowa: Dr Łukasz Staško, adwokat w Dąbrowie, Feliks Musiał, gospod. Nieciecza p. Zabno n/D., Stanisław Kot, gospod. Nieczajna p. Dąbrowa.

Powiat Chrzanów: Hr. Adam Starzeński, Kościelec p. Chrzanów, Antoni Lipka, rolnik Jeleń p. Jaworzno, dr Piotr Marczak, adwokat i właśc. realn. Chrzanów.

Powiat Myślenice: Kazimierz Bzowski, właśc. dóbr Droginia p. loco, Józef Bochenek, rolnik i poseł na Sejm, Sułkowice p. loco, dr Mikołaj Klakurka adwokat i burmistrz m. Myślenic.

Powiat Podgórze: Józef Słowiński, właśc. dóbr Rajsko p. Swoszowice, Stanisław Podlewski właśc. dóbr Gaj p. Mogilany, Michał Pachowski przemysłowiec, Skawina.

Powiat Tarnów: Dr Tertil Tadeusz, burmistrz miasta Tarnowa, Dr Antoni Matakiewicz, poseł na Sejm i właśc. realn. w Tuchowie p. loco, Filip Włodek, właśc. realn. Łękawica p. Tarnów.

Powiat Wieliczka: Dr Paweł Stonawski, właśc. dóbr Tomaszkowice p. Wieliczka, Stanisław Czerwiński właśc. dóbr Gaj (Brzeźowa) p. Dobczyce, Stanisław Słowik, rolnik Bierzanów p. loco.

4736

ZE SPORTU.

WYŚCIGI GÓRSKIE. Na dzień 27 bm. zapowiedział Krak. Klub Cykl. i Mot. wyścig cyklistów na przestrzeni Kraków—Zakopane. Równocześnie odbędzie się na powyższej przestrzeni **bieg motorów.** Start za ul. Kalwaryjską dla cyklistów o godz. 8 rano, dla motorów o 10 rano, meta w Zakopanem w ul. Nowotarskiej około 12 w poł. Nagrody (za rekord i za czas) stanowią prócz żetonów i nagrody honorowe. Na zakończenie odbędzie się wiecz. zabawa taneczna w salach p. Trzaski w Zakopanem podczas której rozdane będą nagrody zwycięzcom. Biegi dostępne są dla wszystkich cyklistów i motocyklistów, zarówno stowarzyszonych jak i niestowarzyszonych, wpisy zaś przyjmuje sekretaryat Klubu św. Marka 8. parter.

Z SALI SADOWEJ.

Za kradzież i dezercję 5 lat ciężkiego więzienia.

Przed trybunałem sądu wojskowego odbyła się w dniu wczorajszym rozprawa przeciwko **Mieczysławowi Grzesiakowi**, szeregowcowi 20 p. p. w Krakowie.

Akt oskarżenia zarzuca mu zbrodnię **dwukrotnej dezercji i zbrodni kradzieży.** Grzesiak był już kilkakrotnie karany za dezercję i rozmaite kradzieże i to w przeciągu dosyć krótkiego czasu. Ostatniej kradzieży dopuścił się w końcu października 1921 r. wraz z swoimi towarzyszami, którzy odpowiadają przed trybunałem sądu cywilnego, a do rozprawy byli powołani w charakterze świadków. Włamali się oni do mieszkania **Andrzeja Bajdy** przy ul. Krowoderskiej i skradli

rzeczy i biżuterię wartości (w obecnych warunkach) i miliona marek.

Sąd po naradzie wydał wyrok, którego mocą Grzesiak został skazany na pięć lat ciężkiego więzienia z twardym łóżem co miesiąc i degradację do drugiego stopnia żołnierskiego.

Rozprawie przewodniczył pułkownik dr. **Harasymowicz**, oskarżał prokurator kapitan **Wanicki**.

Z POLSKI.

LIKWIDACYA BOJÓWEK PARTYJNYCH. Minister spraw wewnętrznych wydał okólnik polecający likwidację wszelkiego rodzaju misji partyjnych i tzw. straży porządku, które mogą być powoływane jedynie dorywczo, jednakże jako całe organizacje istnieć nie powinny.

ZE STRAJKU W ŁODZI. Dzisiaj odbędzie się u Inspektora Pracy konferencja przedstawicieli Związku Przemysłowców, oraz delegatów Związków Zawodowych w sprawie podwyżek w przemyśle włókienniczym. Jak dotychczas, związki robotnicze obstają przy żądaniach 50 proc. podwyżki, przemysłowcy natomiast godzą się jedynie na 20 procent.

NIEUDAŁY STRAJK. Wczorajszy strajk parowozów na stacji Warszawa główna, będący powodem opóźnienia kilku odjeżdżających z Warszawy pociągów, został całkowicie zlikwidowany.

STRAJK PIEKARSKI W WILNIE. 19 sierpnia w znacznej części piekarń wileńskich wybuchł strajk wobec niezgodzenia się pracodawców na żądania podwyżki 50 proc. 10 przedsiębiorstw uwzględniło żądania, pozostałe odmówiły.

STRAJK W FABRYKACH TYTONIOWYCH. Strajk w wileńskich fabrykach tytoniowych trwa w dalszym ciągu. Rada Okręgowa Klasowych Związków Zawodowych nałożyła na wszystkich robotników zorganizowanych w związkach, obowiązek oddania połowy pensji dziennej na rzecz strajkujących.

LISTY Z KRAJU

Z Chrzanowa

GROŻNE MEMENTO. Jak niepewne, pełne wykrętów i niespodzianek są ścieżki po których kroczy żywot ludzki jednostek, które powierzone im stanowisko służbowe uważają jako intratne własne przedsiębiorstwo, rozpamiętuje obecnie w celi więziennej tutejszy oficer ewidencyjny w Starostwie Michał Figiel. Aresztowany w kwietniu przez władze wojskowe za pobieranie łapówek od dezertów, których wykreślał z listy jako ściganych a przedstawiał jako poborowych przed komisje wojskowe, został obecnie skazany przez Sąd wojskowy w Krakowie na cztery lata ciężkiego więzienia, z pozbawieniem stanowiska służbowego. W przeddzień aresztowania wybierał się na kresy celem kupna majątku ziemskiego. — Zamiast jednak beztróskiego żywota, wśród zbożem szumiących pól i łąk kwitnących, o których marzył i dla których zszedł ze stanowiska uczciwego człowieka, zgotowała mu przytułek ponura cela więzienna. Jest to groźnym memento dla pewnych tu osobników, którzy również różne grzeszki mają na sumieniu i po których, jak wieść niesie, wyciąga już karzącą rękę bogini Temida.

Rafa.

Z Tyczyna.

Tyczyn, w sierpniu 1922.

Miasteczko tutejsze znajduje się pod każdym względem w stanie opłakanym. Centrum, rynek, w rękach niepolskich, na targu nie można nic kupić od producenta wprost, tylko w sklepie za pośrednictwem mniejszości narodowościowej.

Życie narodowe bardzo słabe. Sokół nieczynny, młodzież ucząca się wniosła trochę życia urządzając przedstawienia i zakładając bibliotekę. Natomiast tzw. mieszczaństwo polskie pogrąża się w materializmie. Kiedy zwołano wiec celem protestowania przeciw ewentualnemu zwinieniu kasy skarbowej i Sąd powiatowy, zabrał głos jeden tylko obywatel i oświadczył, że miasteczku bardziej potrzebna fabryka niż Sąd. — Wprawdzie protest uchwalono, ale to oderwany jest charakter protestu. Istną oceną znaczenia władz publicznych dla miasta.

W domu, stanowiącym własność gminy, w rynku, choć znacznie wskutek starości uszkodzony, mniejszość narodowościowa zajmuje lokale na sklepy, zaś urząd miejski mieści się w domu neutralnym poza rynkiem. Taka jest gospodarka, ciągnąca się od szeregu lat.

Również i stosunek miasta do dworu nie był taki, jaki być powinien, i to z winy miasta. Na poprawie tego stosunku może miasto tylko zyskać. Właściciel Tyczyna p. Uznański ma, jak wiadać, pełne zrozumienie dla potrzeb miasta i jego mieszkańców — dostarcza po niskich cenach materiały na wodociągi, pracodawców państwowych zaopatruje w zboże także po niskich cenach. Teraz zwłaszcza, mieszkając w Tyczynie, może dla miasta dużo dobrego uczynić. Chodzi jednak o to, aby postępować po ludzku nie po bolszewicku.

W tych warunkach, jakie się tu wytworzyły mniejszość narodowościowa czuje się tu jak u siebie, wszelką myśl o poprawie, o handlu polskim, uważa czy też tylko nazywa antysemityzmem — nawet wykształceni żydzi śmiało twierdzą, że antysemityzm społeczeństwa i rządu (!) powoduje spadek marki polskiej, bo (podobno) ustawy i rozporządzenia są antysemickie. Mówią to przedstawiciele rasy, która u nas cieszy się przywilejami, która zresztą każdą ustawę stara się obejść lub dla swej korzyści uzyskać.

Ile w tem słuszności świadczy o tem ten fakt: na samą pogłoskę, że Korfanty, ten policzek dla żydów i Niemców, tworzy rząd, dolar spadł o 900 punktów.

Czas najwyższy, aby tutejsze społeczeństwo polskie bez względu na stan majątkowy i stopień wykształcenia, zrozumiał swoje położenie, złączyło się w jednej organizacji ku obronie przed systemem, który obwiniając nas o antysemityzm, stara się odwrócić naszą uwagę od prawdziwego niebezpieczeństwa, a następnie do reszty opanować. Zd.

Z Dębicy.

PREZES OŚWIATY TĘPI OŚWIATĘ. Na skutek usilnych próśb rodziców i staraj gminy miasta Dębicy, jako właściciela budynku gimnazjalnego, postanowiło grono profesorów tutejszego gimnazjum otworzyć prywatne seminaryum żeńskie, którego potrzeba jest niezbędna dla skierowania dziewcząt zamiast do gimnazjum do seminaryum. W tym celu komitet rodzicielski wystosował prośbę do Dyrekcji tutej. gimn. o zajęcie się tą tak ważną sprawą i objęcie kierownictwa. W odpowiedzi Dyrekcya gimn. tutej. piśmem urzędowym z daty 3 sierpnia b. r. L. 547 zakomunikowała dotyczącemu komitetowi rodzicielskiemu, że w zasadzie uznaje potrzebę i konieczność otwarcia seminaryum, jednak żąda od powyższego komitetu, aby tenże wyszukał osobę korespondenta „Gońca Krakowskiego” w celu pociągnięcia go do odpowiedzialności za umieszczanie rzekomo fałszywych, oszczerczych, krytycznie wyrażających i złośliwych artykułów dotyczących się działalności Dyrektora i Dyrekcji gimnazjum. W nadmienionem piśmie urzędowym Dyrekcya gimn. zaznacza wyraźnie, że o ile komitet nie wyszuka owego korespondenta i nie pociągnie go do odpowiedzialności i nie wpłynie, by ten zaniechał tego rodzaju artykułów, stanowczo organizacją seminaryum się nie zajmie i nie poprze starań i zabiegów rodziców. Treść owej urzędowej odpowiedzi p. dyrektora Passowicza znaną jest WPanu kuratorowi szkolnemu i dotyczącemu wizytatorowi. Obok powyższych trudności żąda p. dyrektor Passowicz, któremu ofiarowano kierownictwo mającego się otworzyć seminaryum, tak wysokie wynagrodzenie za swe czynności jako kierownika, że rodzice stanowczo nie mogą pokryć kosztów. Wobec powyższych faktów upraszają interesowani Kuratoryum o wkroczenie z urzędu w tę sprawę i o polecenie Dyrekcji tutej. gimn., aby jaknajrychlej przystąpiono do zrealizowania myśli otwarcia prywatn. seminaryum żeńskiego pod firmą miasta Dębicy.

Zaznacza się, że p. dyrektor Passowicz jest nie tylko dyrektorem najwyższej uczelni w powiecie, ale także jest prezesem powiatowego Związku młodzieży samokształcenia, a więc zamiast

popierać oświatę przez tego rodzaju stawianie warunków uniemożliwia rodzicom kształcenie swych dzieci mimo najlepszych chęci ze strony grona nauczycielskiego. Cóż na to p. poseł Babicz powie? Odsyłanie interesowanych w sprawie seminaryum do redakcyi „Gońca Krakowskiego”, jakoteż treść urzędowego pisma jest dalszym charakterystycznym rysem osoby p. dyrektora Passowicza.

DZIAŁ EKONOMICZNY.

TOWARY WŁÓKIENNICZE.

Białystok. Karo 1200—1700, kastor kolorowy, 1200—1500, — zwyczajny 1100—1600, — ciemny 1000—1400, burka na wełn. osnow. 1200—1800, — na bawełn. osnowie 1100—1400, materiały paltotowe z podszewką 3500—4500, koce szpagatowa szt. 5000—7500, — komendanckie szt. 1200—1500, szmaty zwycz. za pud. 5000, — tybet za pud 10.000.

SKÓRY.

Warszawa. Skóry bydłce 21.000—22.000 za pud, — cielęce 600—625 za funt, — końskie 13.000—15.000 za sztukę. Tendencya mocna.

Białystok. Cholewy płatowe para 2000—3600, — szagrynowe para 1300—1600, szpigici białej 1000—1600, — wałkowy 1100—1600, laty podszewiane za funt 1400, podklejki całe para 1400—1800, — połowa para 1000—1700, szagryn za funt 1000—1500.

Ruch giełdowy.

Giełda krakowska z 22 sierpnia

Waluty i dowizy	Waluta niemiecka				
	Kupno i sprzedaż		Czeki, przaki i wypłaty		
Dolary St. Zjed.	8100	8300	8100	8300	8400
kanad.	8000	8200	8000	8200	—
Franki franc.	650	670	670	690	685
belgija	620	640	620	640	—
szwajc.	1500	1600	1500	1600	—
Funt sterling.	37.000	38.000	37.500	38.500	—
Marki niemiec.	7'25	7'75	7	7'50	7
Korony austr.	—'11	—'13	—'9	—'10	—'9'75
czesko-sł.	245	255	250	260	255
węgiers.	5	6	5	6	—
duńskie	1850	1950	1850	1950	—
Lei rumuńskie	50	60	55	65	—
Liry włoskie	380	380	370	380	380
Florety holan.	2800	3000	2800	3000	—

Warszawa (PAT) Giełda warszawska. Milionówka trans. 1575 1600, 4 i pół proc. Tow. kred. ziem. za 100 rubli sprzedaż 230 kupno 225. 5 proc. m. Warszawy sprzedaż 245 kupno 240. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych trans. 8200 8425 8260. sprzedaż 8285 kupno 8245, Dolary kanadyjskie 8100, Marki niemieckie trans. 7'50 7'60 7'55. Czeki: Gdańsk trans. 7'27 i pół, 7'15 sprzedaż 7'37 i pół, kupno 6'97 i pół, Belgia trans. 6'30, 6'20, sprzedaż 6'22 kupno 6'18, Berlin trans. 7'00, 7'27 i pół, 7'17 i pół, sprzedaż 7'37 i pół, kupno 6'97 i pół, Londyn trans. 37700, 37750 37000 sprzedaż 37100 36900, Nowy Jork trans. 8200 8410, 8275 sprzedaż 8295 kupno 8255, Nowy Jork drobne sprzedaż 8275 kupno 8235. Paryż trans. 669 660 sprzedaż 662 kupno 650. Praga trans. 250 246 i pół, Budapeszt trans. 5'25.

Zurych (PAT) Zamknięcie giełdy. Berlin 0'43, Holandia 204'50, Nowy Jork 524 i pół, Londyn 2348, Paryż 41'80, Medyolan 23'70, Bruksela 39'75, Kopenhaga 113, Sztokholm 139, Chrystiania 91 i jedna czwarta, Madryt 82, Buenos Aires 191'50, Praga 16'50, Budapeszt 0'32, Zagrzeb 1'45, Sofia 3'10, Warszawa 0'06 i pół, Wiedeń 0'00 i trzy czwarte.

SEMINARYJNE KURSA MATURYCZNE

„PEDAGOGJUM”

Prof. Jana Pilcha

(Kurs 1-roczny i 2-roczny) 4500

przygotowują do egzaminu dojrzałości w państw. seminariach nauczycielskich.

Nauki udzielają tylko profesory państw seminarjum naucz. męskiego i żeńskiego w Krakowie.

Wpisy i informacje codziennie od g. 11—12 Kraków, ul. Szujskiego 5.

KAMIENIE ŻÓLCIOWE

ZMIĘKACZA I USUWA

CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego.

KAMIENIE SCHODZĄ BEZ BÓLU. ATAKI W ZUPEŁNOŚCI USTAJĄ. Objawy (początkowe). Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewania w wątrobie. Skłonność do obstrukcyi. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna jak woda. Język obłożony. Gorycz i kwas w ustach. Odbijanie gazami. Wzdęcia i burczenie w kiszkiach. Bóle i zawroty głowy. Słabe podenerowanie. Objawy (początkowe). W dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej — pasie — krzyżu i sięga aż pod łopatki, wzdęcia brzucha, rozsadzanie żebra parcie na kischkę stołcową. Brak tchu oraz ból w plecach i klatce piersiowej; (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółcia, dreszcze, zimne poty, żółtaczka.

Blizszych informacji udziela: Aptekarz-fizyolog H. NIEMOJEWSKI, Warszawa, Nowy Świat Nr 5.

